

и се згушилъ на мѣстото си, тържествующъ отъ побѣдата. Неговото изложение, че поезията е отразъ на живота, че нищо извънъ природата и човѣшкия животъ не може да интересува човѣка, и че само ретроградитѣ могатъ да бръщолевятъ за „чиста поезия, въ която човѣшката душа да плува като бѣбрекъ въ лой“ —, всичко това произвело ефектъ на класа, който онѣмлялъ. Самъ класниятъ прѣподавателъ не могълъ да възрази съ нищо, а се задоволилъ да забѣлѣжи, че „это слышкомъ много съ стороны Христофора Петкова“.

Около сжщето врѣме и при сжщитѣ обстоятелства Христо Ботйовъ е продължавалъ да обработва нѣкои отъ своитѣ бждащи литературни произведения, които овѣнчаха името му. „Хайдутѣ“ — която се появи въ печата на 1871. година въ Браилската Дума на българскитѣ емигранти, но която се прѣкна въ душата на поета още къмъ 1860—62. година, когато държеше пламенни слова по мегданитѣ изъ Алтжнѣ Калоферъ, тукъ, въ Одеса, нараснала и почти била завършена. Нѣщо повече — новитѣ условия прибавили единъ новъ елементъ къмъ стария сюжетъ, пакъ изкусно приспособенъ къмъ основната мисль на поемата. Героятъ и тогава, когато авторътъ за прѣвъ пжтъ е въодушевявалъ класнитѣ си другари, четейки имъ я на руски, и по-сетнѣ, когато е завѣща на българската литература, е единъ и сжщъ: самъ поета, скритъ подъ името Чавдаръ. Въ дѣйствителность, поетътъ е пратенъ далечъ отъ роденъ край, въ едно чуждо село, да бжде аргатинъ на душмани. Продаденъ на чужди хора, той е изгубилъ свободата си, която търси, и за която ще зарѣже всичко. Свободата е единъ принципъ! Какво му струва на юнака, че нѣкой ималъ нужда отъ повече робе? Той нѣма да бжде робъ, той ще скжса робскитѣ вериги и ще иска да отиде на хайдушкото сборище въ Стара Планина душманитѣ да гони, враговетѣ да наказва.